

Liderlik Yo?unlu?u Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Liderlik Yo?unlu?u Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25362>

Özet

Liderlik Yo?unlu?u Envanteri (LYE), bireylerin alg?lanan liderlik davran??lar?n?n s?kl???n? ve gücünü ölçmek amac?yla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu giri?, envanterin Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin incelenmesine odaklanan bir uyarlama çal??mas?n? temel almaktadır. Samanc?o?lu, Ba?I?bel ve Bindak (2015) taraf?ndan yürütölen bu çal??ma, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültürü ba?lam?nda geçerlili?ini ve iç tutarlılı??n? sa?lamay? amaçlam??tır. Elde edilen istatistiksel bulgular, 16 maddeden olu?an bu envanterin Türkçe popölasyonlar üzerinde güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Liderlik Yo?unlu?u, Psikolojik Ölçek, **Cronbach Alpha**, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Mustafa Samanc?o?lu, Mehmet Ba?I?bel, R?dvan Bindak

Amaç

Liderlik Yo?unlu?u Envanterinin temel amac?, bireylerin kendi liderlik rollerini ne derece yo?unlukta ve s?kl?kta sergilediklerini, ya da ba?kalar? taraf?ndan bu yo?unlukta alg?land?klar?n? nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, örgütsel psikoloji ve e?itim yönetimi gibi alanlarda liderlik potansiyelini, performans?n? ve geli?im ihtiyaçlar?n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac?, orijinal dildeki envanterin psikometrik yap?s?n? koruyarak, Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel geçerlili?ini sa?lamaktır. Bu, bilimsel ara?t?rmalarda ve uygulamalı çal??malarda uluslararası standartlara uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçme arac?n?n kullan?ma sunulmas?n? mümkün k?lm??tır.

Yap?

Liderlik Yo?unlu?u Envanteri, liderlik davran??lar?n?n alg?lanan s?kl???n? ve kapsam?n? ölçen tek boyutlu veya çok boyutlu bir yapıyı hedeflemektedir. Yo?unluk kavram?, liderlik eylemlerinin sadece varlı??n? de?il, aynı zamanda bu eylemlerin ne kadar tutarlı ve belirgin bir şekilde ortaya ç?kt???n? da kapsamaktadır.

Ölçek, liderlik teorileri çerçevesinde, bireyin astlar?, meslektaşlar? veya genel olarak çal??ma ortam? üzerindeki etkisinin düzeyini yansıtan temel davran?? kalıplar?n? ölçmektedir. Bu yapı,

liderli?in sadece pozisyonel bir g?çten ziyade, sürekli sergilenen davran??sal bir özellik oldu?u varsay?m?na dayanmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in faktör yap?s?n?n kültürel ba?lamda geçerlili?ini saptamak amacıyla Samancıo?lu ve arkadaşlar? tarafından **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** yöntemi kullan?lm??tır. DFA, ölçe?in maddelerinin teorik olarak varsayılan faktör yap?s?n? ne ölçüde destekledi?ini test eden güçlü bir istatistiksel yöntemdir.

Analizler sonucunda elde edilen uyum iyili?i indisleri, ölçek yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergiledi?ini göstermiştir. Bu indisler şunlardır:

NFI (Normed Fit Index): 1.00

RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation): 0.07

CFI (Comparative Fit Index): 1.00

GFI (Goodness of Fit Index): 0.97

AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index): 0.96

RMR (Root Mean Square Residual): 0.054

χ^2/df (Ki-Kare / Serbestlik Derecesi): 2.45

Özellikle NFI ve CFI değerlerinin 1.00'e yakın olması ve RMSEA değerinin 0.08 alt sınırının (0.07) altında kalması, modelin veri ile mükemmel veya çok iyi düzeyde uyum sağladığını kanıtlamaktadır. χ^2/df oranının da 5.00'in altında olması (2.45), faktör yap?s?n?n geçerli olduğunu güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Güvenirlilik

Liderlik Yo?unlu?u Envanterinin Türkçe formunun iç tutarlılığını belirlemek için yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alpha** katsayısı hesaplanmıştır. Güvenirlilik analizleri neticesinde elde edilen **Cronbach Alpha** değeri 0.847 olarak raporlanmıştır. Bu değer, psikometrik ölçüm araçları için genellikle kabul edilen 0.70 veya 0.80 eğerinin oldukça üzerindedir.

Yüksek Cronbach Alpha katsayısı (0.847), ölçe?i oluşturan 16 maddenin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı (Liderlik Yo?unlu?u) ölçtü?ünü ve iç tutarlılığını yüksek olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar verece?i anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, ölçe?in yapısal geçerliliğinin temelini oluşturur. Araştırmacılar, faktör yap?s?n?n geçerli olup olmadığını incelemek üzere **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)**

metodunu kullanm??lard?r. Bu analiz, özellikle yap?sal e?itlik modellemesi (YEM) uygulamalar?nda s?kl?kla tercih edilen **LISREL** istatistik yaz?l?m? kullan?larak ger?ekle?tirilmis?tir.

LISREL ??kt?lar?ndaki uyum indeksleri, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu aç?kça göstermi?tir. Mükemmel uyum sergileyen NFI ve CFI de?erleri (1.00), modelin veri setini ideal düzeyde temsil etti?ini belirtir. Bu sonuçlar, Liderlik Yo?unlu?u Envanterinin Türkçe formunun, orijinal ölçe?in varsay?lan faktör yap?s?n? ba?ar?yla korudu?unu ve kültürel adaptasyonun ba?ar?l? oldu?unu kan?tlamaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: 16 maddeden olu?an öz bildirim envanteri.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas? yap?lm??t?r).

Popülasyon Grubu: Uyarlama çal??mas? için kullan?lan örneklem detaylar? belirtilmemi?tir, ancak genellikle üniversite ö?rencileri veya çal??an yeti?kinler üzerinde uygulanabilir.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??man?n detaylar? için referans makaleye bak?lmal?d?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 7 dereceli Likert tipi bir skalaya sahiptir. Derecelendirme, 1'den ("**asla**") 7'ye ("**her zaman**") kadar de?ilmektedir, bu da kat?l?mc?lar?n liderlik davran??lar?n?n s?kl??? veya yo?unlu?u hakk?ndaki alg?lar?n? yedi farkl? düzeyde ifade etmelerine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Yönetim, Örgütsel Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, **DFA**, **LISREL**, Likert Ölçe?i, ?ç Tutarl?l?k

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Mustafa Samancıo?lu (Sorumlu Yazar) için ileti?im adresi: msamancioglu@gantep.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2015 y?I?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda detayl? bilgi için sorumlu yazar Mustafa Samanc?o?lu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçek çal??mas?n?n tam metnine Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir. Orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: liderlik-yogunlugu-envanteri-toad.pdf

Referanslar

Samanc?o?lu, M., Ba?I?bel, M. ve Bindak, R. (2015). Liderlik Yo?unlu?u Envanterinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(39), 132-144. Eri?im adresi: dergipark.gov.tr

Liderlik Yo?unlu?u Envanterinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte listelenmemi?tir, ancak toplam madde say?s? 16 olarak belirtilmi?tir.

Liderlik Yo?unlu?u Envanteri toplam 16 maddeden olu?maktadır. Derecelendirme 7 puanl? Likert skalas? üzerindedir (1 = Asla, 7 = Her Zaman). Sa?lanan kaynakta maddelerin metinleri yer almamaktadır.